

Държавна комисия по сигурността на информацията

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ДОСТЪП ДО КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ

Съдържание

- Регулаторна рамка
- Принципи и мерки
- Процедура по проучване
- Дела по проучване за надеждност
- Обучение
- Контрол

Държавна комисия по сигурността на информацията

Регулаторна рамка

- ЗЗКИ
- ППЗЗКИ
- Наредба за реда за извършване на проверките за осъществяване на пряк контрол по защита на КИ
- Наредба за общите изисквания за гарантиране на индустриалната сигурност
- Наредба за системата от мерки, способности и средства за физическата сигурност на класифицираната информация
- Наредба за задължителните общи условия за сигурност на автоматизираните информационни системи
- Наредба за криптографската сигурност на класифицираната информация
- Наредба за условията и реда за допускане на български физически или юридически лица до участие в международни процедури на НАТО
- Задължителни указания на ДКСИ.

Персонална сигурност

Система от принципи и мерки, прилагани от компетентните органи спрямо лица с цел гарантиране на тяхната надеждност с оглед защитата на КИ

- Принцип “необходимост да се знае”
- Извършване на процедура по проучване за надеждност
- Издаване на разрешение за достъп, отказ, отнемане
- Провеждане на обучение
- Осъществяване на контрол

Получаване на достъп до класифицирана информация

- По силата на своето служебно положение – чл. 39, ал. 1 от ЗЗКИ
- Във връзка с изпълнение на служебни задължения (списък по чл. 37 от ЗЗКИ) или конкретно възложени задачи (вещи лица в съда – списък, проучване за конкретно възложена задача или по чл. 96, ал. 2 от ЗЗКИ-ИС)

Държавна комисия по сигурността на информацията

По силата на служебното положение не се извършва проучване за надеждност (чл. 39, ал. 1) (ДВ, бр. 71 от 2016 г.) :

- Председателя на Народното събрание
- Президента на Република България
- Министър – председателя
- Заместник министър-председателите и министрите
- Главния секретар на Министерския съвет
- Народните представители
- Съдиите от Конституционния съд, съдиите, прокурорите, адвокатите и следователите
- Членовете на ВСС, главния инспектор и инспекторите в Инспектората на ВСС

Държавна комисия по сигурността на информацията

Считано от момента на встъпването им в длъжност, получават по право достъп до всички нива на класифицирана информация за срока на заемане на длъжността им. (чл. 39, ал. 2):

- Председателя на Народното събрание
- Президента на Република България
- Министър – председателя

Държавна комисия по сигурността на информацията

Считано от момента на встъпването им в длъжност, по право достъп до всички нива на класифицирана информация за срока на заемане на длъжността им при спазване на принципа "необходимост да се знае" (чл. 39, ал. 3)

- Заместник министър-председателите и министрите - в кръга на тяхната компетентност (чл. 39, ал. 3, т. 1)
- Главния секретар на Министерския съвет - в кръга на неговата компетентност (чл. 39, ал. 3, т. 1)
- Народните представители - при взето по установения ред решение на парламентарна комисия или на Народното събрание или когато комисия или Народното събрание заседават в закрито заседание (чл. 39, ал. 3, т. 2)

Държавна комисия по сигурността на информацията

- Съдиите от Конституционния съд, съдиите, прокурорите, адвокатите и следователите - само за конкретното дело (чл. 39, ал. 3, т. 3)
- Членовете на ВСС - при взето по установения ред решение на съответната колегия или на пленума на Висшия съдебен съвет, когато колегията или пленумът заседават в закрито заседание (чл. 39, ал. 3, т. 4)
- главния инспектор и инспекторите в Инспектората на ВСС - при осъществяване на техните правомощия (чл. 39, ал. 3, т. 5)

Не се извършва проучване за надеждност на лица при или във връзка с осъществяване на конституционното им право на защита. получават по право достъп до всички нива на класифицираната информация за времето, необходимо за упражняване на правото им на защита, и при спазване на принципа "необходимост да се знае" (чл. 39а)

Достъп до класифицирана информация

- Извършване на проучване за надеждност на лицето
- Провеждане на обучение на лицето в областта на защита на КИ
- Спазване на принципа “необходимост да се знае”

Изисквания към лицата

- Да притежава българско гражданство (за кандидатите за ССИ само българско гражданство)
- Да е пълнолетно
- Да има завършено средно образование
- Отменена т. 5 (обявена за противоконституционна с Решение № 7 на КС на РБ-ДВ, бр.49/2016 г.; ДВ, бр. 71/13.09.2016 г.)
- Да не е осъждано за престъпление от общ характер, независимо от реабилитацията
- Да е надеждно от гледна точка на сигурността – чл. 41 от ЗЗКИ
- Да не страда от психически заболявания
- Да е определено като надеждно за опазване на тайната – чл. 42, ал. 1 от ЗЗКИ

Държавна комисия по сигурността на информацията

- **надеждност от гледна точка на сигурността** – чл. 41 от ЗЗКИ:
 1. Национални интереси;
 2. Шпионство, тероризъм;
 3. Национална сигурност;
 4. Обществен ред (Решение № 7/04.06.1996 г. на КС – установеният с нормативни актове ред, който осигурява нормално спокойствие и възможност да се упражняват съответните граждански права; Решения №№ 10295/26.10.2007 г., 15019/08.12.2010 г. и 1094/03.02.2016 г. на ВАС – тълкува понятието като поведение, насочено срещу правовия ред, такова, което нарушава важни държавни, обществени и лични интереси, като общественото и личното спокойствие, правата и свободите на хората, дейността на държавните и недържавни институции и органи или съществено засяга нормите на морала и нравствеността. Синоним на понятието “правов ред”. Предполага действителна и достатъчно сериозна заплахата, засягаща основен обществен интерес, отвъд смущаването на реда, каквото е всяко нарушаване на закона)
- **надеждност за опазване на тайната** – чл. 42, ал. 1 от ЗЗКИ:
 1. Укриване или даване на невярна информация за целите на проучването;
 2. Възможност за изнудване и поставяне във заависимост;
 3. Стандарт и доходи – разминаване;
 4. Психични заболявания или психични нарушения;
 5. Зависимост от алкохол и наркотични и упойващи вещества.

Необходими документи

- Искане от РОЕ до компетентния ПО за започване на процедура по проучване
- Молба от кандидата до РОЕ за заемане на длъжността
- Съгласие на лицето по чл. 43, ал. 2 от ЗЗКИ, включително и за извършване на проверка за принадлежност към Държавна сигурност и разузнавателните служби на БНА по реда на ЗДРДОПБГДСРСБНА (съгласно образците в сайта на ДКСИ) (ДВ, бр. 71/13.09.2016 г.) (чл. 45а, ал. 1)
- Копие на диплом за завършено образование
- Свидетелство за съдимост (ДВ, бр. 103/28.12.2017 г. ,чл. 40, нова ал. 3 от ЗЗКИ – установява се служебно от ОЕ иницираща процедурата по проучване за надеждност; отм. ДВ, бр. 79/08.09.2020 г.)
- Медицинско свидетелство за психично здраве
- Служебна бележка от НСлС (отм. ДВ, бр. 79/08.09.2020 г., установява се служебно)
- Декларация по чл. 74, ал. 2 от ДОПК - 2 екз. (изм. ДВ, бр. 79/08.09.2020 г.)
- Съгласие във връзка с чл.62, ал.9 от Закона за кредитните институции (не се заверява нотариално)
- Попълнен въпросник – приложение № 2 от ЗЗКИ

Държавна комисия по сигурността на информацията

СЪГЛАСИЕ на основание чл. 43, ал. 2 от ЗЗКИ

ПОДПИСАНИЯТ.....
ОТ, ул.....
с л.к. №....., изд. от
на, ЕГН.....,

С настоящото ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ ДАВАМ СЪГЛАСИЕ за започване на проучването ми за надеждност.

На основание чл. 43, ал. 2 от ЗЗКИ, във връзка с чл. 27, ал.2 от Закона за достъп и разкриване на документите за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, ДАВАМ СЪГЛАСИЕ да ми бъде извършена проверка за принадлежност към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Дата:

Подпис:
(име и фамилия)

Място:

За родените преди 16.07.1973 г. в два еднотипни екземпляра

Държавна комисия по сигурността на информацията

С Ъ Г Л А С И Е на основание с чл. 43 ал. 2 от ЗЗКИ

Подписаният/ата.....
от, ул.
с л. к. №, изд. от
на, ЕГН

ДАВАМ СЪГЛАСИЕ да започне процедурата по.....
(обикновено/разширено/специално)
проучване за надеждност за достъп до класифицирана информация до ниво
.....
(поверително/секретно/строго секретно)

Дата:

Подпис:
(име и фамилия)

Място:

За родените след 16.07.1973 г. в един екземпляр

Държавна комисия по сигурността на информацията

ОРГАНИЗАЦИОННА ЕДИНИЦА

Адрес, телефон, имейл

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ЗА РАЗКРИВАНЕ
НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА
ОБЯВЯВАНЕ НА
ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ КЪМ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И
РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ
НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА
АРМИЯ
ГОСПОДИН ЕВТИМ КОСТАДИНОВ

ОТНОСНО: Проверка във връзка с проучване за надеждност

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КОСТАДИНОВ,

Във връзка с процедура по проучване за достъп до класифицирана информация на Иван Петров Димитров, ЕГН 6512312345, роден в гр. София, и на основание чл. 43, ал. 2, от ЗЗКИ и даденото изрично писмено съгласие от проучваното лице, моля да бъде извършена предварителна проверка по реда на чл. 27 от [ЗКРДОПБГДСРСБНА](#) за установяване на принадлежност към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Искане за проверка в архивните масиви на КРДОПБГДСРСБНА – неклассифицирана информация, 1 (един) лист, подлежи на връщане;
2. Съгласие на лицето за извършване на проверка в КРДОПБГДСРСБНА по чл. 27, ал. 2 от [ЗКРДОПБГДСРСБНА](#) – 1 (един) лист, само за адресата.

РЪКОВОДИТЕЛ НА ОЕ:

ПЕТЪР ПЕТРОВ

Отпечатано в 2 екз.

Екз. № 1 – ОЕ – ДПН №/..... 20..... г.

Екз. № 2 – КРДОПБГДСРСБНА,

1000 София, ул. „Врабча“ № 1

Изг./Отп.:Иван Иванов, 20..... г.

Съгласувано:, Димитър Димитров, 20..... г.

Съгласувано:, Христо Христов, 20..... г.

Видове проучвания и срокове за приключване на процедурата по проучване(чл. 46, чл. 52, ал. 1)

Чл. 52, ал. 2 от ЗЗКИ „Съответните ръководители могат да продължават сроковете по ал. 1, но с не повече от 20 дни, въз основа на мотивирана писмена молба от служителите на службите за сигурност и за обществен ред или от служителите по сигурността на информацията, извършващи проучването, подадена преди изтичането на срока.“

Органи извършващи проучване за надеждност

- ДКСИ
- Държавна агенция “Национална сигурност”
- Други служби за сигурност и обществен ред
- ССИ

Промени в процедурите по проучване

(ДВ, бр. 71 от 2016 г.)

Чл. 9. При осъществяване на дейността си ДКСИ:

т. 9а. извършва проучване съвместно със службите за сигурност и службите за обществен ред в случаите по чл. 45а, ал. 3 и издава или отказва разрешение за достъп до класифицирана информация;

Чл. 45а. (1) Органът по проучването отправя писмено искане до Комисията за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за извършване на проверка на проучваното лице по реда на Закона за достъп и разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Към искането се прилага писменото съгласие на проучваното лице за извършване на проверката. **Комисията извършва проверка в срок до 14 дни от получаване на искането и изпраща резултата от нея на органа по проучването, а при установена принадлежност – и на ДКСИ, и на проучваното лице.**

Държавна комисия по сигурността на информацията

(2) Когато за проучваното лице е установена принадлежност, органът по проучването, когато е различен от Държавна агенция "Национална сигурност", изпраща незабавно цялата преписка в Държавна агенция "Национална сигурност", където проучването се довършва.

(3) В случаите по чл. 11, ал. 1, т. 1 и 2 и чл. 15 [СС или СОР], когато за проучваното лице е установена принадлежност, органът по проучването извършва проучването и изпраща цялата преписка в ДКСИ за вземане на решение по чл. 9, т. 9а.

(5) При установена принадлежност обжалването на решението на Комисията за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия не спира процедурата по проучването по този закон.

(6) Проверка по ал. 1 не се извършва, когато орган по проучване е Държавна агенция "Разузнаване" или служба "Военна информация" на Министерството на отбраната.

Държавна комисия по сигурността на информацията

чл. 52 (3) При установена принадлежност в случаите по чл. 45а сроковете по ал. 1 се удължават с 15 дни.

чл. 53. Държавната комисия по сигурността на информацията, службите по чл. 11 и 15 [**СС** или **СОР**] или служителят по сигурността на информацията издават или отказват издаването на разрешение за достъп до класифицирана информация от съответното ниво в 10-дневен срок от приключване на проучването за надеждност.

Приключване на процедурата по проучване за надеждност

- Издаване на разрешение за достъп до класифицирана информация [чл. 54 – основание и вид на акта; чл. 55 – срокове на валидност и процедура за ново проучване (3 месеца преди изтичане на срока)]
- Отказ за достъп до класифицирана информация [чл. 57 – основание и процедура; 1 година без право за кандидатстване за същото или по-високо ниво]
- **Чл. 58 – съдържание на актовете: разрешение, прекратяване на разрешение, отказ и отнемане**

Отказ за достъп до класифицирана информация – чл. 57, ал. 1

- Проучваното лице не отговаря на някое от изискванията на чл. 40, ал.1 от ЗЗКИ
- Проучваното лице съзнателно е предоставило неверни или непълни данни
- Чл. 56 – Задължение на ССИ за проверка и доказване на горните основания.

Държавна комисия по сигурността на информацията

Приложение № 13

към чл. 145, ал. 2

(Изм. – ДВ, бр. 91 от 2008 г.)

ОТКАЗ

ЗА ДОСТЪП ДО КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ

№ ____

На основание чл. ____ и 57 от ЗЗКИ _____

(орган, издал документа)

отказва издаването на разрешение за достъп до класифицирана информация на

_____, ЕГН _____, роден(а) на _____

(трите имена на лицето)

в гр. (с.) _____, в уверение на това, че за _____ е

(трите имена на лицето)

проведено _____ проучване на основание чл. ____ от ЗЗКИ и същият(та)

(посочва се видът на проучването)

не получава достъп до ниво на класификация _____ и на

(посочва се нивото на класификация)

основание чл. _____ от ЗЗКИ се отказва издаване на разрешение за достъп до класифицирана информация.

Подпис: _____

Печат: (фамилия)

(дата на издаване)

(място на издаване)

Държавна комисия по сигурността на информацията

Приложение № 13

към чл. 145, ал. 2

(Изм. – ДВ, бр. 91 от 2008 г.)

ОТКАЗ ЗА ДОСТЪП ДО КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ № ____

На основание чл. **15 (11)** и 57 от ЗЗКИ Областна дирекция на МВР-_____(СС)_
(орган, издал документа)

отказва издаването на разрешение за достъп до класифицирана информация на
____**ИВАН ПЕТРОВ ПЕТРОВ**____, ЕГН **8904256532**, роден(а) на **25.04.1989 г.**
(трите имена на лицето)

в гр. (с.)**София** в уверение на това, че за _____**ИВАН ПЕТРОВ ПЕТРОВ** е
(трите имена на лицето)

проведено **разширено** проучване на основание чл. **48** от ЗЗКИ и същият(та)
(посочва се видът на проучването)

не получава достъп до ниво на класификация _____ **“Секретно”** _____ и на
(посочва се нивото на класификация)

основание чл. **57, ал. 1, т. 1** във връзка с чл. **40, ал. 1, т. 6** във връзка с чл. **41, т. 4**
/чл. 57, ал. 1, т. 2/ от ЗЗКИ се отказва издаване на разрешение за достъп до
класифицирана информация.

Подпис: _____

Печат: (фамилия)

(дата на издаване)

(място на издаване)

Отнемане на издадено разрешение за достъп до класифицирана информация (чл. 59)

- Получени нови факти – лицето към определен момент не отговаря на някое от изискванията на чл. 40, ал. 1 от ЗЗКИ
- Извършено нарушение на закона или подзаконовите актове по прилагането му – довело или създадо сериозни предпоставки за осъществяване на нерегламентиран достъп до КИ
- Извършени системни нарушения на закона или подзаконовите актове, свързани със защита на КИ.
- Чл. 56 – Задължение на ССИ за проверка и доказване на горните основания.

Държавна комисия по сигурността на информацията

Приложение № 11

към чл. 145, ал. 2

(Изм. – ДВ, бр. 91 от 2008 г.)

ОТНЕМАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ДОСТЪП ДО КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ № ____

На основание чл. ____ и 59 от ЗЗКИ _____ отнема
(орган, издал документа)
разрешение № _____, издадено за достъп до ниво на класификация _____
(посочва се нивото на класификация)
на _____, ЕГН _____,
(трите имена на лицето)
роден(а) на _____ в гр. (с.) _____.

Подпис: _____
Печат: (фамилия)

(дата и място)

Държавна комисия по сигурността на информацията

Приложение № 11

към чл. 145, ал. 2

(Изм. – ДВ, бр. 91 от 2008 г.)

ОТНЕМАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ДОСТЪП ДО КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ № ____

На основание чл. 15 (11) и 59, ал.1, т. 1 във връзка с чл. 40, ал. 1, т. 6, във връзка с чл. 41, т. 4/ал. 1, т. 2/ от ЗЗКИ ____ Областна дирекция на МВР - __ (СС) отнема
(орган, издал документа)

разрешение № 555/29.09.2017 г., издадено за достъп до ниво на класификация
“Секретно” на _ИВАН ПЕТРОВ ПЕТРОВ_, ЕГН 8904256543, роден(а) на 25.04.1989 г. в
(посочва се нивото на класификация) (трите имена на лицето)

гр. (с.) София.

Подпис: _____
Печат: (фамилия)

(дата и място)

Прекратяване на разрешение за достъп до класифицирана информация (чл. 60)

- При смърт на лицето – чл. 60, ал. 1, т. 1
- Изтекъл срок на валидност – чл. 60, ал. 1, т. 4
- Промяна на необходимостта от достъп до по-високо ниво на класификация – чл. 60, ал. 1, т. 5
- Отпадане на необходимостта от достъп до КИ – чл. 60, ал. 1, т. 6

Процедура по обжалване (чл. 62 - чл. 69)

ПОДАВАНЕ НА
ЖАЛБА В ПИСМЕНА ФОРМА
ЧРЕЗ ПО ДО ДКСИ – 7 ДНЕВЕН
СРОК ОТ УВЕДОМЯВАНЕТО

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА
ЖАЛБАТА ОТ ПО – 7 ДНЕВЕН
СРОК

ИЗПРАЩАНЕ НА
ЖАЛБАТА С ЦЯЛАТА
ПРЕПИСКА ДО ДКСИ

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЖАЛБАТА
ОТ ДКСИ

СЪБИРАНЕ НА
НОВИ ДОКАЗАТЕЛСТВА

ПРОИЗНАСЯНЕ НА ДКСИ ПО
ЖАЛБАТА С РЕШЕНИЕ -
2 СЕДМИЧЕН СРОК

ПИСМЕНО
УВЕДОМЯВАНЕ НА
ЛИЦЕТО, ПО И ОЕ -
3 ДНЕВЕН СРОК

РЕШЕНИЕ НА ДКСИ-
ПОДЛЕЖИ НА ОБЖАЛВАНЕ
ПРЕД 3-членен състав на ВАС

ПОДАВАНЕ НА ПИСМЕНА
ЖАЛБА ДО ВАС -
2 СЕДМИЧЕН СРОК ОТ
УВЕДОМЯВАНЕТО НА ЛИЦЕТО
ОТ ДКСИ

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА
ЖАЛБАТА
ОТ ВАС

РЕШЕНИЕ НА ВАС –
ЕДНОМЕСЕЧЕН СРОК-
НЕ ПОДЛЕЖИ НА ОБЖАЛВАНЕ

Дела по проучване за надеждност (ДПН)

- ДПН се откриват от компетентния проучващ орган
- ДПН се съхраняват, поддържат, актуализират, картотекират и закриват от органа, извършил проучването
- Срок на съхранение - не повече от пет години след изтичането на срока на разрешението или последния издаден акт-прекратяване, отказ, отнемане.

Съдържание на ДПН

- Раздел I

- опис на документите съдържащи се в ДПН на лицето
- списък на служителите запознали се с ДПН
- регистрационна бланка на делото
- материалите по чл. 71 от ЗЗКИ
- справки по оперативния отчет на СС и СОР
- други справки и данни за лицето събирани в хода на проучването

- Раздел II

- разрешения
- отнети или прекратени разрешения
- откази
- сертификати

Най-важното е подреждането на ДПН и изготвянето на точен и пълен опис

Обучение

ДКСИ - първоначално и текущо обучение на служители по сигурността на информацията (по заявки от организационните единици).

Служителите по сигурността на информацията - първоначално и текущо обучение за служителите от организационната единица.

Допълнително ДКСИ провежда първоначално и текущо обучение на завеждащи и заместник завеждащи регистратури за класифицирана информация.

Осъществяване на контрол

- Пряк контрол по защитата на КИ
- Контрол по спазване на нормативните актове в тази област
- Отстраняване на всички рискове и заплахи, чиито проявление би довело до нерегламентиран достъп до КИ

Държавна комисия по сигурността на информацията

Органи, осъществяващи контрол

- Пряк контрол - Държавна агенция “Национална сигурност”
- Общ контрол – ДКСИ